

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 9-3-2011

Αρ. Πρωτ. 27676/ΙΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΑΙ
ΔΙΕΘΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Β' ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα: <http://www.minedu.gov.gr>
email: programs@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Άννα Κρόμπα
Τηλέφωνο: 210 3443183, 210 3443195
FAX: 210 3442477

Προς: • Όλα τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης της Χώρας:
- Γραφεία κ.κ. Πρυτάνεων
- Γραφεία κ.κ. Προέδρων
- Γραφεία Διεθνών Σχέσεων & Ευρ/κών Προγραμμάτων
• Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας
• Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων
Κοιν: Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών / ΕΜΣ του Ευρωπαϊκού Προγράμματος "Δια Βίου Μάθηση"

Θέμα: «Πρόγραμμα Erasmus - Προβλήματα και συστάσεις για τη βελτίωση της υλοποίησής του»

Σε συνέχεια των επισκέψεων παρακολούθησης που πραγματοποιούνται από το Υπουργείο Παιδείας και το ΙΚΥ / Εθνική Μονάδα Συντονισμού του Ευρωπαϊκού Προγράμματος «Δια Βίου Μάθηση» στα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης, σας γνωστοποιούμε διάφορα θέματα που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του Erasmus, με προτάσεις βελτίωσης της εφαρμογής του σε εθνικό επίπεδο.

1. Διαδικασία επιλογής

Όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής φοιτητών, καθηγητών και προσωπικού των Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης, έχουν εντοπιστεί τα παρακάτω προβλήματα:

- Έλλειψη κριτηρίων επιλογής και περιορισμός στα κριτήρια επιλεξιμότητας που ορίζονται από το πρόγραμμα.
- Σύγχυση μεταξύ κριτηρίων επιλεξιμότητας (που ορίζονται κατά τρόπο υποχρεωτικό από το πρόγραμμα) και κριτηρίων επιλογής που αναφέρονται ενδεικτικά από το πρόγραμμα («ακαδημαϊκή επίδοση υποψηφίου, γνώση της γλώσσας εργασίας που απαιτείται από τον οργανισμό υποδοχής, κίνητρα συμμετοχής, κλπ»).
- Έλλειψη κριτηρίων επιλογής, με τη λογική ότι οι προσφερόμενες θέσεις είναι περισσότερες από τη ζήτηση και άρα δεν υπάρχουν απορρίψεις φοιτητών. Σημειώνουμε ότι, ακόμη και εάν αυτό είναι ακριβές, τα κριτήρια επιλογής πρέπει να υπάρχουν διότι αίφνης μπορεί η ζήτηση να ξεπεράσει την προσφορά, αλλά και γιατί, σε κάθε περίπτωση, πρέπει να χρησιμοποιούνται όταν περισσότεροι φοιτητές αιτούνται μετακίνησης σε ένα Ίδρυμα για το οποίο υπάρχει μία διαθέσιμη θέση, κάτι που είναι ο κανόνας.
- Έλλειψη δημοσιότητας των κριτηρίων ή ελλιπής δημοσιότητα. Θεωρείται απαραίτητη η δημοσίευση τόσο στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, όσο και η ανάρτηση στις Γραμματείες των Τμημάτων, τουλάχιστον.
- Σε ορισμένες περιπτώσεις πληρούνται οι προϋποθέσεις δημοσιότητας για τα γενικά κριτήρια, αλλά στη συνέχεια τα Τμήματα θέτουν συμπληρωματικά κριτήρια, τα οποία δεν δημοσιεύονται.
- Επίσης, ορισμένες προϋποθέσεις που θεωρούνται από τα Ιδρύματα αυτονόητες (π.χ. προαπαιτούμενα μαθήματα), δεν τίθενται ευκρινώς ως κριτήρια.

- Συχνά, αναφέρεται μεν ένα κριτήριο, όπως η γλωσσική επάρκεια, αλλά είναι εντελώς αόριστο και δεν διευκρινίζεται ακριβώς πώς πιστοποιείται.
- Σχετικά με τη δημοσιότητα, συχνά θεωρείται ότι αρκεί να ανακοινώνονται τα κριτήρια μόνο στους ενδιαφερόμενους ή μόνο πριν τη διαδικασία επιλογής ή ακόμη και μετά από αυτήν.
- Δεν υπάρχει έγγραφη επαρκής αιτιολόγηση της επιλογής σε σχέση με τα κριτήρια που έχουν τεθεί.
- Σε ορισμένα μεγάλα Ιδρύματα, ενδεχομένως το αρμόδιο Γραφείο Erasmus δίνει σωστές οδηγίες (π.χ. αποστέλλει τα κριτήρια για ανάρτηση στις Γραμματείες), αλλά η έλλειψη προσωπικού καθιστά αδύνατο τον έλεγχο της εφαρμογής τους από τους αποδέκτες.
- Δεν υπάρχει σαφής περιγραφή της προβλεπόμενης διαδικασίας, στην περίπτωση που οι υποψήφιοι έχουν δικαίωμα να επιλέξουν τρία Ιδρύματα υποδοχής στην αίτησή τους. Για παράδειγμα, δεν καθίσταται σαφές στην προκήρυξη του Προγράμματος, ότι για κάθε ένα από τα τρία Ιδρύματα, κρίνονται πρώτα αυτοί που το έχουν δηλώσει ως πρώτη τους προτίμηση.

Αντίθετα, η διαδικασία επιλογής θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, συνοχή, πλήρη τεκμηρίωση και ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων. Συγκεκριμένα

- Η συνολική διαδικασία θα πρέπει να δημοσιοποιείται, περιλαμβάνοντας σαφείς αναφορές στα κριτήρια επιλεξιμότητας, απόρριψης, επιλογής και απονομής της υποτροφίας.
- Η ανακοίνωση πρόσκλησης υποβολής των αιτήσεων θα πρέπει να αναρτάται στους πίνακες ανακοινώσεων των Τμημάτων, καθώς και στον ιστοτόπο του Ιδρύματος.
- Τα κριτήρια επιλογής (π.χ. ακαδημαϊκή επίδοση υποψηφίου, γνώση της γλώσσας εργασίας που απαιτείται από τον οργανισμό υποδοχής, κίνητρα συμμετοχής, κ.λ.π.) θα πρέπει να αναφέρονται γραπτώς στην ανακοίνωση πρόσκλησης υποβολής των αιτήσεων.
- Τα κριτήρια θα πρέπει να ιεραρχούνται, έτσι ώστε να αποφεύγονται ενδεχόμενες μελλοντικές αμφισβητήσεις.
- Τα Ιδρύματα θα πρέπει να τηρούν πλήρη κατάλογο όλων των υποψηφίων φοιτητών, καθηγητών και προσωπικού που υποβάλλουν αίτηση για κινητικότητα Erasmus.
- Τα σχετικά αρχεία θα περιλαμβάνουν το αποτέλεσμα της αίτησης και, ανάλογα με την περίπτωση, σύντομα σχόλια επί των αιτήσεων.
- Ο κατάλογος των επιλεγέντων δικαιούχων θα πρέπει να δημοσιεύεται στα κατάλληλα μέσα, ενώ εάν είναι δυνατόν, θα πρέπει να καταρτίζεται κατάλογος επιλαχόντων, ο οποίος μπορεί αργότερα να χρησιμοποιηθεί σε περίπτωση ακύρωσης ενός δικαιούχου ή σε περίπτωση πρόσθετης επιχορήγησης.
- Συστήνεται, τέλος, να τηρείται κατάλογος των φοιτητών των οποίων οι αιτήσεις απορρίφθηκαν, με αναφορά στο λόγο απόρριψης.

2. Αναγνώριση περιόδων σπουδών στο εξωτερικό

Γενικά, το ζήτημα της αναγνώρισης γνωρίζει εντυπωσιακή βελτίωση τα τελευταία χρόνια. Προς την κατεύθυνση αυτή ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο παίζει η διαδικασία συμπλήρωσης της Συμφωνίας Σπουδών, καθώς και η σύναψη Διμερών Συμφωνιών. Πιο συγκεκριμένα, και σύμφωνα με τις οδηγίες του Προγράμματος, αποτελεί υποχρέωση του Ιδρύματος να επιβεβαιώνει ότι τα μαθήματα που έχουν συμπληρωθεί στη Συμφωνία Σπουδών θα αναγνωριστούν αυτόματα, εφόσον ολοκληρωθούν επιτυχώς, χωρίς περαιτέρω προϋποθέσεις. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί η ανάγκη εξουσιοδότησης, μέσω των κατάλληλων εσωτερικών διαδικασιών, ενός υπευθύνου (ενδεχομένως του Τμηματικού συντονιστή Erasmus), ο οποίος θα έχει την αρμοδιότητα, τόσο της συμπλήρωσης της Συμφωνίας Σπουδών, όσο και της αυτόματης αναγνώρισης των μαθημάτων που συμπεριλαμβάνονται σε αυτή. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στον τομέα του ενδεδειγμένου ελέγχου του προγράμματος σπουδών του Ιδρύματος Υποδοχής, έτσι ώστε τα αναγραφόμενα μαθήματα στη Συμφωνία Σπουδών, να αντιστοιχούν με τα μαθήματα που θα αναγνωριστούν κατά την επιστροφή του φοιτητή.

Από την άλλη πλευρά, συνιστάται να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή τόσο κατά τη σύναψη νέων, όσο και για τις ήδη υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες (οι οποίες ενδεχομένως θα πρέπει να επανελεγχθούν) με Ιδρύματα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι αφενός προσφέρουν επαρκείς πληροφορίες για τα προγράμματά τους και αφετέρου το επίπεδο σπουδών τους είναι επαρκές και ικανοποιητικό για τους μετακινούμενους φοιτητές του οικείου Ιδρύματος.

3. Υιοθέτηση συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και Παραρτήματος Διπλώματος (Diploma Supplement)

Αν και έχει καταγραφεί σημαντική πρόοδος στο συγκεκριμένο τομέα, το Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (ECTS) και το Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement) δεν υλοποιείται από όλα τα Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης. Αξίζει, επιπλέον, να σημειωθεί ότι το Υπουργείο Παιδείας συμμετέχει σε συναντήσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, οι οποίες διοργανώνονται από το ΙΚΥ, σε συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες της διαδικασίας της Bologna. Σκοπός των συναντήσεων αυτών είναι η ενημέρωση των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ για την ορθή υλοποίηση του συστήματος ECTS/Diploma Supplement, όπως προβλέπεται από το ν. 3374/2005 και σύμφωνα με σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις (Υ.Α. Φ5/72535/Β3, ΦΕΚ 1091/10-8-06, τ. Β', όπως διορθώθηκε στο ΦΕΚ 2161/8-11-2007, τ. Β' και Υ.Α. Φ5/89656/Β3, ΦΕΚ 1466/13-8-2007 τ.Β').

4. Παρακράτηση πόρων από ΕΛΚΕ

Για τα Ιδρύματα που έχουν αναθέσει τη διαχείριση του συνόλου ή τμήματος του προγράμματος Erasmus στους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), θα πρέπει να τονιστεί ότι η παρακράτηση ποσών απαγορεύεται. Η συγκεκριμένη πρακτική, παρά το γεγονός ότι δεν επιβαρύνει το κεφάλαιο που προορίζεται για τις υποτροφίες, παρά μόνον το κεφάλαιο για τα διαχειριστικά έξοδα (ΟΜ) και τα οργανωτικά έξοδα των ΙΡs, αφενός αντίκειται στις ευρωπαϊκές διατάξεις και αφετέρου αποβαίνει σε βάρος του προγράμματος, γενικότερα.

**Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ

- Γραφείο κας Υπουργού (minister@minedu.gov.gr)
- Γραφείο κ. Γεν. Γραμματέα (gengram@minedu.gov.gr)
- Ειδική Γραμματεία Ανώτατης Εκπαίδευσης (highereducation@minedu.gov.gr)
- Δ/νη Ευρ. Ένωσης - Τμήμα Β'- Προγραμμάτων